

MILJØVERNDEPARTEMENTET

Norges ansvar for å ta vare på vassdragsnaturen – hvordan sikre dette til tross for stort utbyggingspress

***Samarbeidsrådet for Naturvernsaker – Vassdragsseminar,
16. april 2013***

Statssekretær Ellen Øseth, Miljøverndepartementet

Globale og nasjonale miljømål – henger sammen

Foto: Marianne Gjörv

Frodige våtmarker

Livskraftige elver og innsjøer

Påvirkninger i innsjø per antall vannforekomster

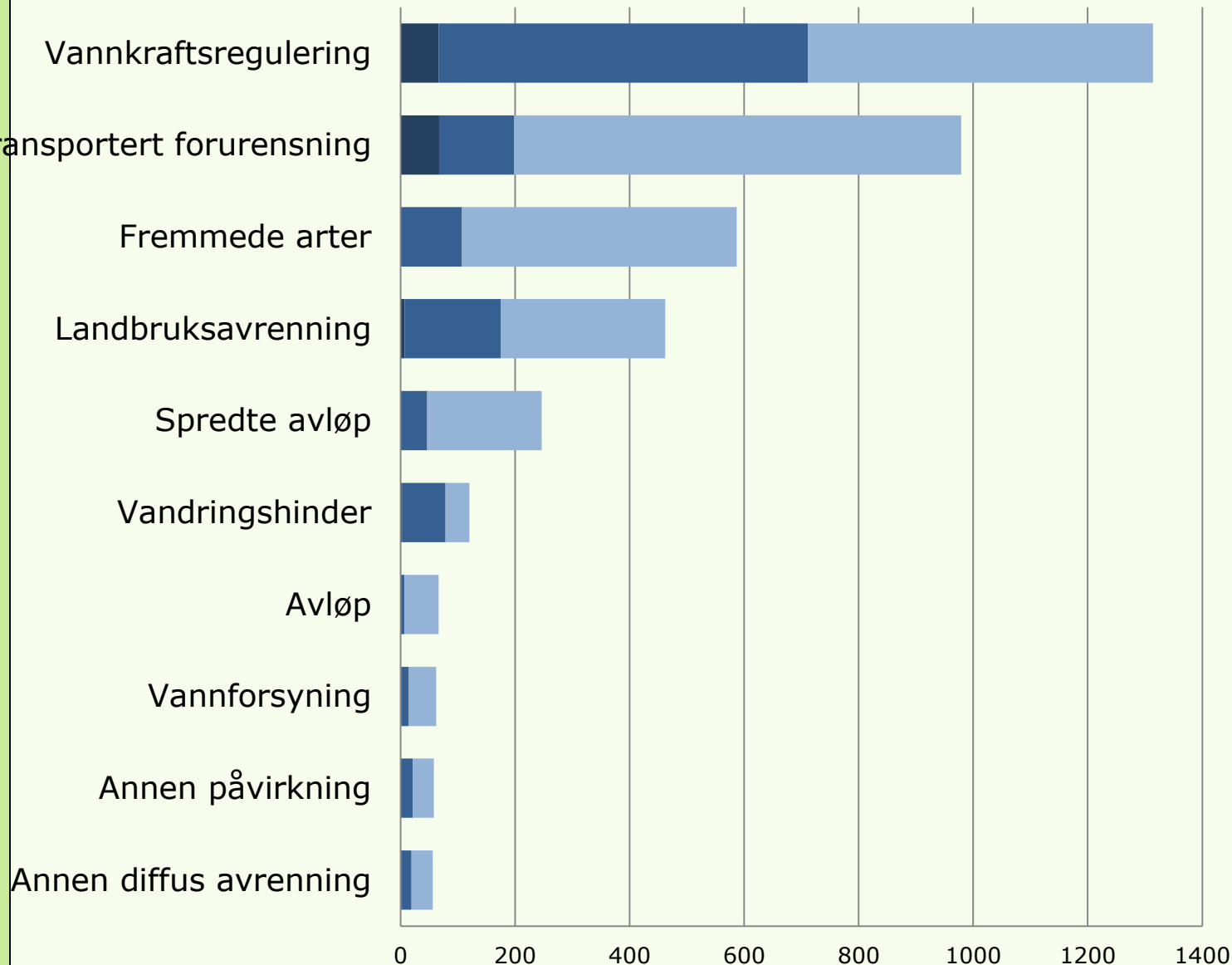

INNSJØ

ANTALL

■ Svært stor
■ Stor
■ Moderat

Påvirkninger i elv per antall vannforekomster

■ Svært stor
■ Stor
■ Moderat

Langtransportert forurensning

Landbruksavrenning

Vannkraftsregulering

Spredte avløp

Fremmede arter

Morfologiske endringer i vassdrag

Avrenning fra byer/tettsteder

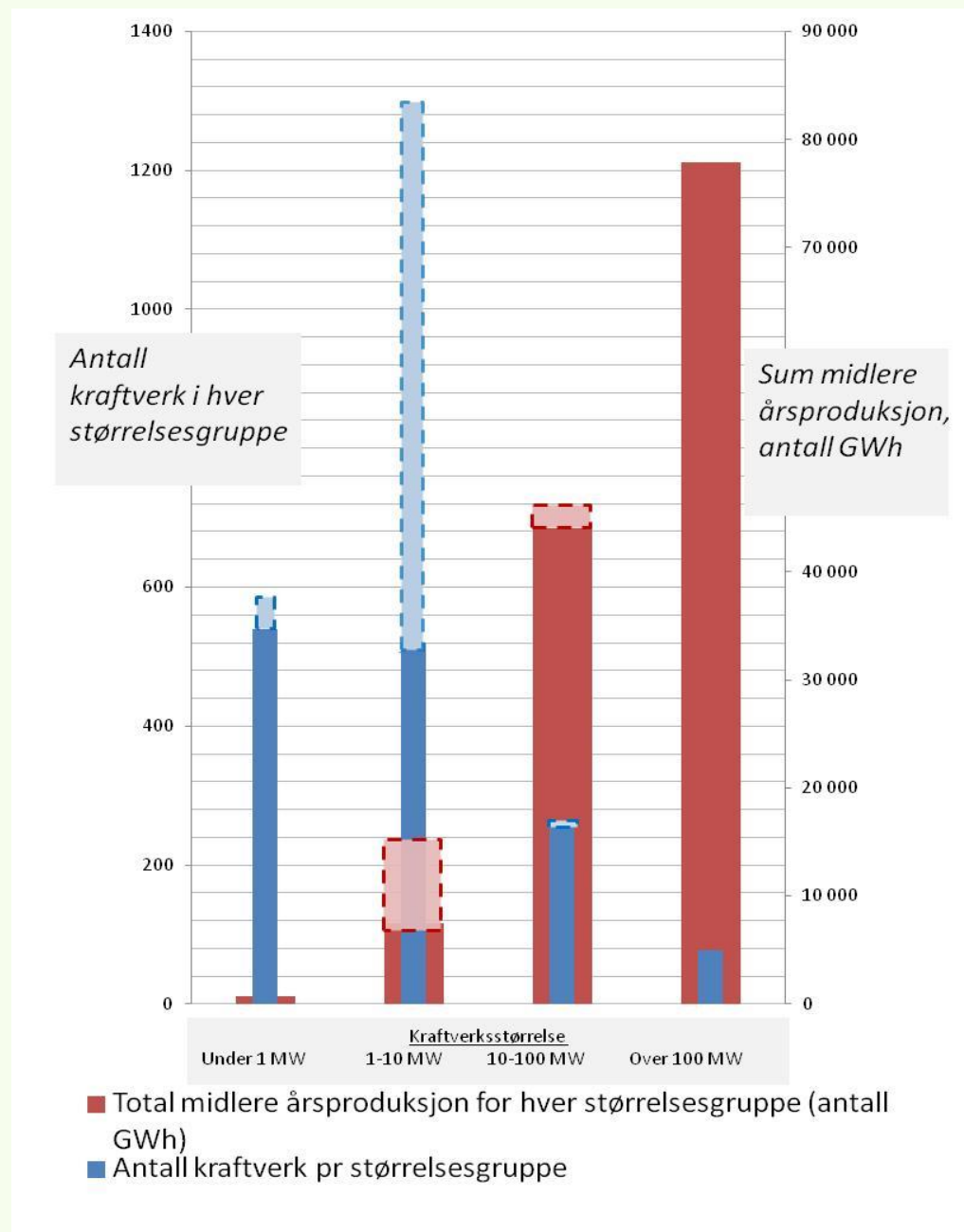
Flomverk og forbygninger

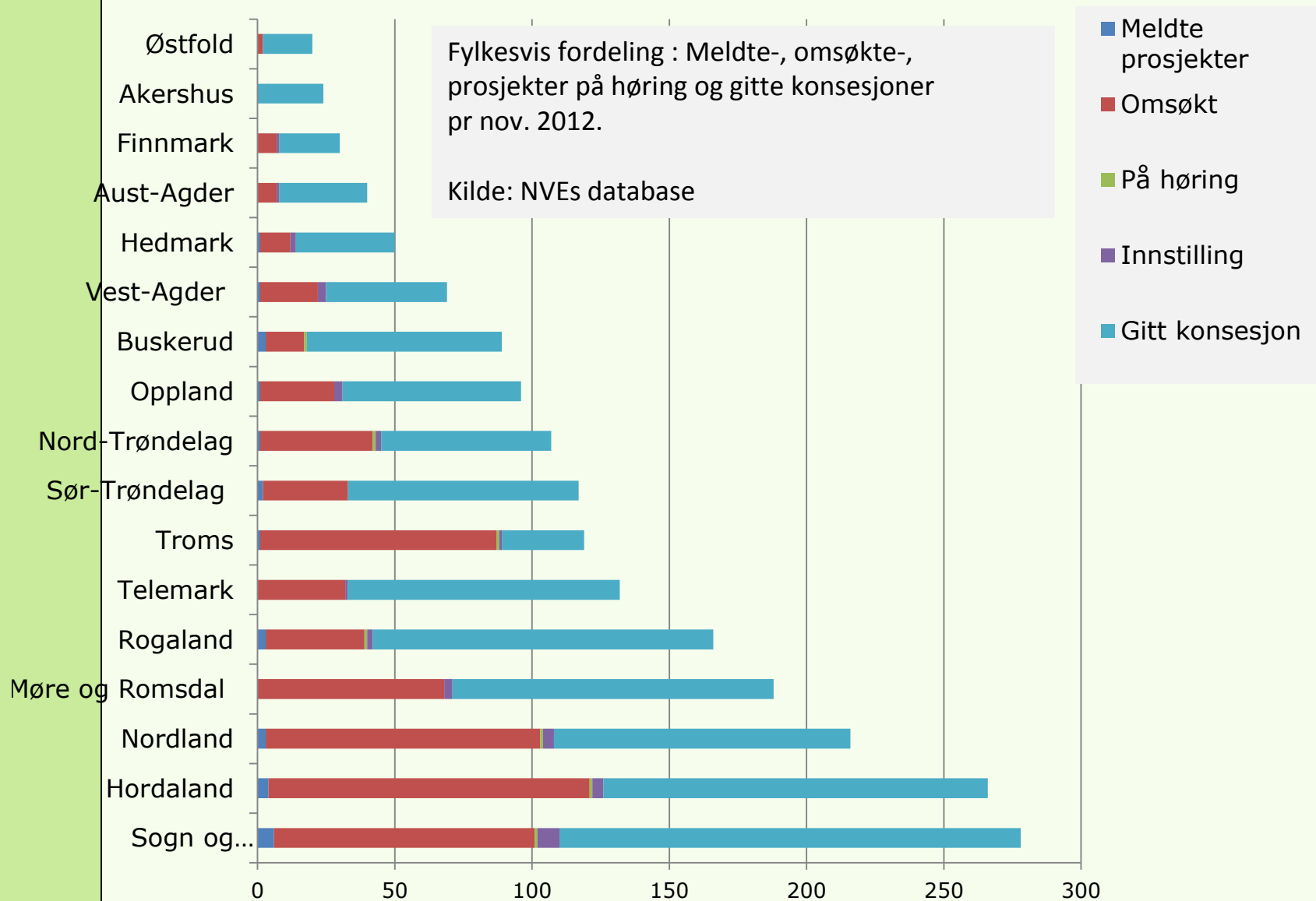
Avløp

Andre påvirkninger

0 500 1000 1500 2000 2500 3000 3500

- Antall vannkraftverk og produksjon i dag,
- forventet antall og produksjon i 2020

Ulike typer sum-virkninger – med eksempler fra konsekvenser fra små vannkraftverk

Type sum-virkning	Forklaring	Eksempel på mulige Sumvirkninger fra små vannkraftverk
Tids-opphoping	Repetert påvirkning som kommer så ofte at den overgår den tidsmessige kapasiteten naturmiljøet har for å assimilere eller komme seg igjen	Gjentakende og varierende grader av tap av fuktighet grunnet bortføring av vann, f eks. for fossesprøytsamfunn og likn. økosystemer
Rom-opphoping	Høy tetthet av påvirkninger som kan endre arealkarakteren eller arealmessige prosesser	Bortfall/sterk reduksjon av synlig vann i landskapet grunnet mange små bekkeinntak innenfor et begrenset areal/landskapsrom
Synergi	To eller flere påvirkninger fører til en tredje påvirkning	Økende konsentrasjon/tetthet av opprinnelig forurensing i vassdraget som følge av bortføring/mindre vann
Triggere og terskler	Påvirkning på prosesser som fører til systemendringer	Varig reduksjon/omdanning av for eksempel elvedeltaer som følge av økning/ reduksjon av massetransport i vassdraget
Indirekte virkninger	Påvirkninger som skjer på et sted eller tidspunkt langt unna det opprinnelige inngrepet, eller via annen sammenheng	Endringer i gyte- og oppvekstforhold hos fiskebestander grunnet hydromorf. endringer i vassdraget
"Bit-for-bit"	Gradvis voksende eller minkende påvirkning	Reduksjon av urørthet, gradvis tap/reduksjon av typisk vassdragslandsskap

Hvordan sikre vassdragsnaturen gitt vedtatte forpliktelser om ny fornybar produksjon

- Naturmangfoldloven og vanndirektivet,
- Vassdragsvernet,
- Annet vern og videre områdevern,
- Prioriterte arter og utvalgte naturtyper,
- Andre forvaltningsmessige grep

Annet vern og videre områdevern

Vi har vernet 55.000 km²

4,7 % av dette er ferskvannsarealer

En del naturtyper er underrepresentert, for eksempel:

- fossesprøytnsoner,
- viktige bekke drag,
- kroksjøer, og
- meanderende elvepartier

Foto Marianne Gjörv

Prioriterte arter og utvalgte naturtyper

Foto: Oddvar Hanssen

Andre forvaltningsmessige grep for å redusere konsekvensene av økt utbygging

- Mer samlet behandling av søknader om små vannkraft,
- Utvikle bedre prosedyrer og retningslinjer for vurdering av samlet belastning,
- Styrke samarbeidet mellom NVE og Fylkesmennenes miljøvernavdelinger,
- ”Skarpstille” miljøvernforvaltningens vurderinger av miljøkonsekvenser,
- Konsesjonspraksis – avbøtende tiltak og ”føre-var”

Vilkårsrevisjonene - nye og bedre avveininger mellom kraft og miljø

På lengre sikt, – tida etter 2020

Foto: Marianne Gjørv

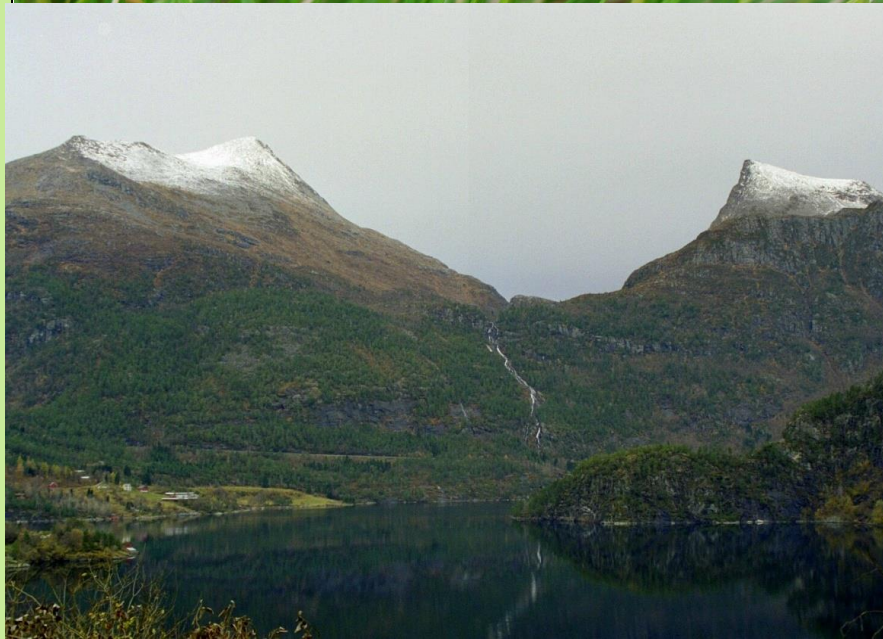
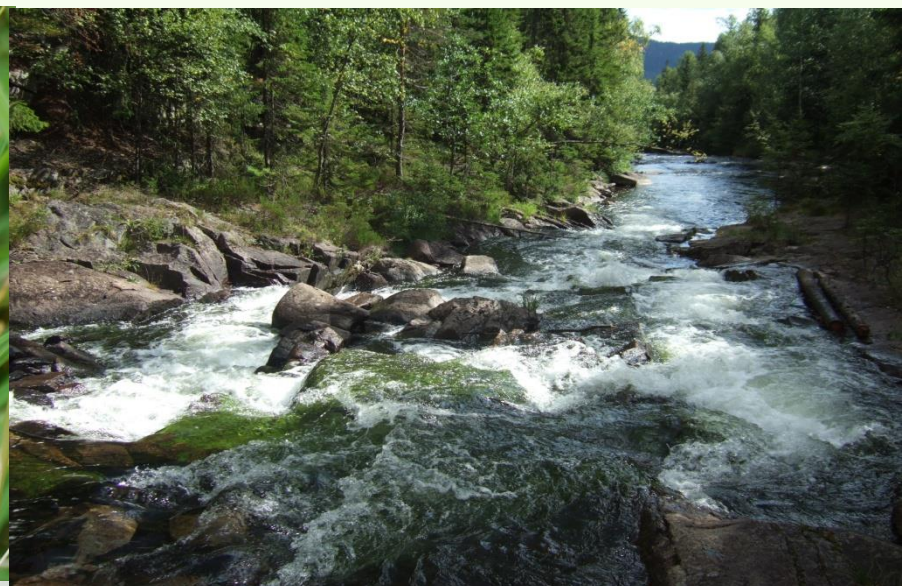

Foto: Marianne Gjørv

Takk for oppmerksomheten !

Foto: Reidar Hindrum